

Partij vóór polarisatie? Dan niet geschikt voor het kabinet

Posted on 18 september 2021 by Eduard Bomhoff

'Polarisatie staat volgens veel Nederlanders op nummer 1 van de lijst met mogelijke bedreigingen voor de Nederlandse samenleving.' Dat is de belangrijkste conclusie uit het nieuwe boek van prof Sjoerd Beugelsdijk *De verdeelde Nederlanden* dat deze week verscheen. Na zijn internationale research over cultuur en management heeft Beugelsdijk nu voor het eerst de schijnwerper gericht op het vaderland.

Zwarte Piet en Jan Pieterszoon Coen

Een prachtig voorbeeld illustreert zijn hoofdstelling over het gif van de polarisatie. Waarom zo veel felle scheldpartijen over Zwarte Piet, maar tempo doeloe over het standbeeld van Jan Pieterszoon Coen in Enkhuizen en zijn naamgeving aan de Coentunnel in D66-bolwerk Amsterdam?

Beugelsdijk berekent dat 62 procent van de Nederlanders een 'geharnaste positie' inneemt over Piet: 4% vindt Piet racistisch; 58% vindt dat Piet bij Nederland hoort. Over genocide-pleger Coen denkt slechts 17% in wart-wit termen: 3% zegt dat Coen

een nationale held blijft en 14% zegt: wég met het standbeeld.

Anders gezegd: over Coen staat 83% open voor een compromis; over Zwarte Piet is slechts een minderheid van 38% bereid om samen naar een niet-kwetsende oplossing te zoeken.

Pieter Omtzigt

Ook Pieter Omtzigt – *welcome back*! – deelt de zorg over polarisatie, het elkaar beloeren vanuit schuttersputjes en gebrek aan vertrouwen. In zijn nieuwe manifest gaat hoofdstuk één over 'Herstel van fouten' – noodzakelijk om respect te verdienen – en hoofdstuk twee over 'Herstel van vertrouwen en komen tot een nieuw sociaal contract'.

Citaat: 'De haperende kabinetsformatie laat zien dat er geen enkel vertrouwen bestaat tussen de politieke kopstukken. Als politici in hetzelfde kabinet elkaar niet vertrouwen waarom zouden burgers de overheid dan nog vertrouwen?'

Energierekening 50 euro hoger

Prof. Beugelsdijk wijt de polarisatie en het gebrek aan vertrouwen vooral aan de kloof tussen de elite en de rest: 'De hogere middenklasse heeft moeite aan te klampen bij de groep Nederlanders die vooral de voordelen van globalisering genieten. De lagere middenklasse loopt het risico een paar sporten van de maatschappelijke ladder naar beneden te vallen richting de groep met grote inkomensonzekerheid… Dit vraagt een andere benadering van de relatie tussen arbeid en kapitaal.'

Ik denk dan bij voorbeeld aan de dreiging dat deze herfst de energierekening nog eens met 50 euro per maand omhoog gaat. Dat zal de polarisatie nog verscherpen tussen de modieuze elite in de grote steden (alles voor het klimaat, *never mind* de analyse van kosten en baten) en de zich bedreigd voelende outsiders in de rest van het land**.**

Simpele polarisatietest

Als kleine bijdrage voor beter naar elkaar luisteren en meer onderling begrip

daarom vandaag een simpele test over polarisatie in de politiek. Ik scoor alle partijen met meer dan één zetel op hun optreden in het laatste Kamerdebat over de formatie op 7 september. Maximaal 4 punten voor elke partij die werkt aan vertrouwen en minder onnodige polarisatie.

0 voor Rutte (VVD) die de afgelopen zes maanden afdoet met 'niet goed gedaan', maar niet wil zeggen aan wie hij dan denkt en wat er dan niet goed is.

0 voor Kaag (D66): 'Ik heb al in een eerder debat gezegd dat ik eerlijk gezegd heel weinig mensen vertrouw in het leven.' Zonder enige aanwijzing hoe zij aan dat vertrouwen zou kunnen werken.

0 voor Van Houwelingen (FVD): 'Doe waar jullie allemaal van dromen, maar geef de Nederlandse bevolking daarmee de kans om op 24 november, als de eerste vier gemeenten naar de stembus gaan, haar democratische mening hierover te geven.' Een pleidooi dus voor meer polarisatie.

Om dezelfde reden ook **0 voor Wilders (PVV)** die duidelijk zijn programmapunten naar voren brengt maar verder alleen denigrerend spreekt over de collega's. Hij wil een verkiezing nú, maar na de stembus komen de meeste van de huidige politici terug en intussen heeft Wilders alle bruggen verbrand om zichzelf beter te profileren.

0 voor Ploumen (PvdA): 'De gedachte dat een minderheidskabinet van rechtse partijen op enige vorm van steun van ons kan rekenen, is een illusie. Tegen rechts beleid zullen wij keihard oppositie voeren.'

0 voor Azarkan (Denk) vanwege zijn negatieve inbreng met alleen kritiek op Rutte en Kaag.

1 voor Klaver (GL): 'We hebben de dure plicht om met elkaar te komen tot samenwerking.' Maar ook: 'Maar denk niet dat wij een hand zullen uitsteken om verder te komen met voorstellen die niet goed zijn. Die stemmen wij weg.'

4 voor Ouwehand (PvdD): 'Je zou vooruit kunnen komen als er reflectie is, als er een analyse is van wat wij — dus niet een vaag systeem, maar wijzelf — verkeerd hebben gedaan zodat het heeft kunnen komen tot dat ongelooflijke toeslagenschandaal, waarbij mensen kapot zijn gemaakt. Hoe heeft dat kunnen gebeuren?'

4 voor Marijnissen (SP): 'Wat we de afgelopen maanden hebben gezien, stemt mij niet heel erg vrolijk. Dan lijkt die nieuwe bestuurscultuur wel heel erg veel op de oude bestuurscultuur… ook aan het aanpakken van die ongelijkheid gebeurt geen zak. De slachtoffers van het toeslagenschandaal wachten nog. De mensen in Groningen in hun kapotte huizen wachten nog.'

4 voor Eerdmans (JA21): 'Mocht het tot een minderheidsregering komen dan staat JA21 wel klaar om op punten van immigratie of integratie, klimaat en EU te onderhandelen, om onze wensen in te brengen en de koers naar de goede kant te verleggen, al is het maar een beetje.'

4 voor elk van de drie christelijke partijen met hun gouvernementele traditie. **Hoekstra (CDA)**: 'Er zijn een heleboel varianten waar we ook open en constructief naar willen kijken. We hebben nog een heleboel andere partijen genoemd: de SP, JA21, de SGP, Volt, PvdA en GroenLinks.'

Segers (CU): 'Wij zullen die samenwerking altijd blijven zoeken.' **Van der Staaij (SGP)**: 'Op alle partijen in deze Kamer rust de plicht en de verantwoordelijkheid om vanuit de eigen overtuiging gewetensvol bij te dragen aan het bestuur van ons land, op de inhoud open te staan voor samenwerking en niet lichtvaardig andere partijen uit te sluiten.'

Hoop op een eerlijker bestuur en minder polarisatie valt dus te beluisteren bij de drie christelijke partijen, SP, Partij voor de Dieren, en JA21.

Club om het mee te proberen

Neem aan dat we de neus moeten dichthouden en doorgaan met de VVD vanwege de 34 helaas onmisbare zetels, maar D66 tijd geven om afscheid te nemen van Kaag die niemand buiten haar familie wenst te vertrouwen.

Dan lijkt de club om het mee te proberen op VVD, CDA, SP, CU, SGP en JA21 (75 zetels, exclusief mogelijke steun van eenpersoonsfracties).

En lukt dat niet, dan maar op zoek naar een zakenkabinet, zoals nu al bepleit door FVD en JA21 met verwijzing naar Italië waar Mario Draghi in de zeven maanden die wij hebben verprutst al veel heeft bereikt.